

duhovnikov spremila k zadnjemu počitku predobrega starčka, ki je dosegel lepo starost 79 let. Pogrebno slovesnost je povečala tako lepo število duhovnikov, cerkveni pevski zbor, ki je pri hiši žalosti in ob odprtem grobu zapel v srce segajoče žalostinke in godba Katoliške Omladine iz Maribora, ki je na lastne stroške z avtomobilom prihitela k pogrebu očeta svojega vodjo, da tako na zunaj pokaže, kako tesno jo združuje prijateljska vez s svojim vodjo. Pokojni je bil globokoveren mož, vrl narodnjak, skrben gospodar, blagi oče ter velik prijatelj duhovščine, za katero se je vselej in povsod odločno potegoval. Bil je nad 30 let naročnik »Slovenskega Gospodarja«, katerega je še do zadnjega časa z največjo pazljivostjo čital. Počivaj v miru, blaga duša!

Zahvala. Ker se nam ni mogoče vsem pismeno zahvaliti za tako nepričakovano udeležbo pri pogrebu našega prebлага očeta, se zahvalimo tem potom z Bog plačaj! Posebno se še zahvalimo domači urbanski duhovščini, zastopnikom minoritskega samostana in p. Hijacintu Podgoršku iz Maribora. Isto zahvalo izrekamo domačemu pevskemu zboru in Katoliški Omladini iz Maribora za krasne žalostinke ter vsem darovalcem vencev. Vsem in posameznim naj bode ljubi Bog tisočeren plačnik! Vzornega očeta pa še priporočamo v nadaljnjo pobožno molitev. — Potočnikova družina.

Kalobje. Letošnja letina bo prav slaba za našo faro. Vremenske neizgode so nas prav občutno zadele. Vsled neprestanega deževja in poplav so uničeni poljski pridelki. Krompir in fižol je uničen, istotako koruza izgleda skrajno slabo, pa tudi drugo žito ni uspelo kot bi moralo. Naravnost strašno je pogledati, koder je voda poplavlila rodovitne njive in travnike ter nanosila kamenje in dračje. Drugod so pa plazovi opustošili cela zemljišča. Dvema kmetoma je plaz pokopal gospodarska poslopja in en mlin, več jih je pa v nevarnosti, da jih v prihodnje zruši. Koliko je vinogradov, njiv, travnikov, cest in potov uničenih. Ubogi ljudje so naravnost obupani. — Dne 17. t. m., ob 4. uri popoldne, je strela udarila v gospodarsko poslopje Flor. Krajca, ki je zgorelo do tal z žitom in senom vred ter hišo, ki je bila blizu. Zgorelo mu je tudi okoli 10.000 din. v gotovini, ker jih ni mogel več rešiti. Zavarovan je bil le za malenkostno svoto. Iz tega je razvidno, da je mnogo takih, ki se zaradi skoposti ne dajo primerno visoko zavarovati, pa ne vedo, da nesreča nikoli ne počiva. — Dne 11. t. m. se je ponesrečil bolj slaboumi hlapec tukajšnjega g. župana. Pri mlatenju je nazadnje vrgel snop klasja v mlatilnico tako neprevidno, da ga je pograbil stroj za levo roko in mu jo raztrgal. Odpeljali so ga v bolnico v Celje. — Tako se vrstijo samo neizgode in neprimolice. Bog se nas usmili in nam prizanesi!

Sladka gora. Udeležba pri romarski pobožnosti je bila tudi letos dovoljna. Velike poplave pri Ptuj in po Murskem polju niso mogle pogasiti ljubezni do Marije Prekmurcev in Medžimurcev. Prišle so procesije od Beltenci, Črenšovci, Lendave, Strigove in obmejnih far; iz Štajerskega pa od Sv. Antona v Slov. gor., katerim so se pridružili romarji obmejnih župnij. Seve tudi sosedna Ponikva se je prišla pokloniti Mariji v precejšnjem številu. Pobožnost so zelo povzdignili sladkogorski cerkveni pevci, ki smo jih vsi občudovali. Slovesnost v petek zvečer je bila sklenjena kakor vselej, če vreme dopušča, z igranjem romarskega vrtea.

Svetina pri Celju. Lepa nedelja za prijazno Svetino letos dne 8. avgusta ni bila lepa, ampak grozna. Kar v Celju leze in gre, ta dan hiti že od nekdaj na Svetino; letos pa je znani strašni naliv odnesel po Savinji vse lepe načrte celjskih romarjev in turistov, po vodi so šle vse sladke potice in mastni piščanci, ki so morali v soboto na svetinski račun v ogenj. Po vodi pa so šli tudi marsikateri svetinski upi! V pondeljek na sejmški dan je bilo precej živahno, na sejmu in tudi zraven, ko so po stari navadi celjski mesarji ta dan na zeleni trati poskušali svoje telesne moči.

Svetina pri Celju. Pred enim tednom je umrl šestletni Janez Klinar. — Zapustil nas je g. Avgust Canjko, naduč., in se preselil na Veliko Prešico. — Drugi dan zatem si je trgovka Aškerc Antonija, hčerka, roko zlomila in so jo takoj po nesreči v bolnico v Celje prenesli. Otrok je 6 let star. — Soboto zvečer, dne 14. t. m., so pijanci napadli posestnika Kolšek Franc, ki je star 71 let.

Sv. Rupert nad Laškim. V soboto, dne 7. t. m., je tukaj toča strahovito klestila po Malibrezu in deloma tudi po Sv. Rupertu; nekaj posestnikom, zlasti Markovšku in Ostanšku in Mušertinu, je napravila na vseh nasadih velikansko škodo. Ljudje so obupani; prej plazovje, sedaj toča nam je vzela večino poljskih pridelkov. — Lepo število romarjev je šlo odtod v Maribor na kmetske dneve; vrnilo so se z najboljšimi utisi.

## Za razvedrilo.

Ob slovesu iz jetnišnice. Ko je jud, ki je bil že večkrat zaprt, odhajal iz jetnišnice, mu je rekel ječar: »Glejte sedaj, da se tu nič več ne vidi!« — Jud pa mu je odgovoril: »Ali vas bodo kam drugam predstavili?«

Dober lovec. Kmet je vprašal gozdarja, ko je učil mestnega gospoda streljati na divjačino, če ga je že kaj naučil. »Ee, pravi gozdar, zdaj že gre! Zdaj že strelja v tisto smer, v katero zajec teče!«

Muha in muhak. Vsled številnih muh so se razgovarjali o muhah. Pa je nekdo vprašal: »Kako pa poznaš muho od muhaka?« — Dobil je odgovor: »Kadar leti, spoznaš. Če leti tiho, je muhak, če pa kar naprej brenči, je pa seve muha!«

Žival je nedolžna. Žena je rekla možu: »Glej, mož, jutri obhajava 25letnico, kar sva poročena. Zaklala bom petelina.« — Mož ji je odgovoril: »Pusti nedolžno žival, saj ona ni tega krivale!«

## Dr. Fran Toplak,

specialist za ženske bolezni in porodništvo v Mariboru, Glavni trg št. 18, — ne ordinira do dne 30. avgusta 1926.

# Gospodarstvo.

## TRŽNO POROČILO NA MLECNEM TRGU.

Med tem, ko je bilo mlekarstvo pred vojno na Kranjskem jako razvito ter so te mlekarne izvažale mleko in mlečne izdelke v južne kraje (Trst, Reka, Opatija ter na druga letovišča), naši kmetovalci v štajerskem delu Slovenije sploh niso poznali vrednosti mleka. Šele po vojni se je na Štajerskem začelo s pridnejšim zbiranjem mleka ter se je v velikih množinah izvažalo v Nemško Avstrijo. Tako so naši mlekodajalci dobili v letih 1921 do 1924 jako lepe svote denarja za mleko, na mesec v celoti okrog tri milijone dinarjev. Žal pa je bilo z izvozom mleka čimdalje slabše in to vsled dviga našega dinarja na eni strani, na drugi strani pa, ker je Nemška Avstrija podpirala domačo živinorejo ter ima danes skoraj že zadostne množine mleka doma v lastni državi. V letih 1922 in 1923 se je izvažalo dnevno skupno nad 30.000 litrov, a danes se ne izvažava vsega skupaj niti 2000 litrov mleka.

Ker je izostal izvoz blaga, so jako hitro padle tudi cene. Plačevalo se je kmetovalcem na domu v času največjega izvoza celo po 3 dinarje za liter mleka, a letos v mesecu juniju in juliju pa smo 0.75 dinarjev do 0.875 din. ter največ po 1 dinar (kron 3 do 3.50 in največ 4). To so bile sramotno nizke cene, ki so jih plačevali trgovci z mlekom, ker pač v tem času niso imeli nobene konkurence. Resnica je, da se ne more danes plačevati mleko kakor poprej, vendar pa te cene tudi sedanjí tržni konjunkturi niso odgovarjale, ampak so prišle prav le trgovcem, ki so izrabljali žalostno gospodarsko stanje našega kmeta. Da so bili ti trgovci brez konkurence, se zlasti vidi v pujskem okraju, kjer je tamošnja zadružna mlekarica ustavila za dva meseca poslovanje, a so v tem času cene padle za 50%. S 1. avgustom pa je začela na novo poslovati na prošnjo tamošnjih mlekodajalcev in cene so se čez noč zboljšale zopet za padlih 50%, tako da dobijo kmetje danes zopet za mleko 5.50 K do 6 K.

Vsled tako nizkih nakupnih cen se pa tudi našim kmetovalcem ni izplačalo zbirati in oddajati mleka zbiralcem za mlekarne ter so ga raje začeli pokladati svinjam. Nizko plačevanje mleka je vzrok, da so množine nabranega blaga zelo padle, tako da se je na Štajerskem zbralo v mesecih junij in julij le približno 10.000 litrov mleka dnevno.

Da ne bodo naši mlekodajalci izročeni na milost in nemilost trgovcem z mlekom (primer zadnji nagli padec cen mleka), je dolžnost nas vseh, da skušamo mlekodajalcem pomagati z ustanovitvijo in delovanjem zadružnih mlekarn. Sveta dolžnost vseh mlekodajalcev na drugi strani pa je, da te mlekarne zadrage, kjer obstojajo, podpirajo, da oddajajo v mlekarne dobro mleko, pazijo na čistočo in da zahtevajo od nabiralcev, da vozijo mleko le v naše zadružne mlekarne. Le na ta način, ako regulirajo cene mleka naše zadrage, bomo dobili za liter vnovčenega mleka časa in tržnemu položaju primerne cene.

Zadružna mlekarica v Črni pri Prevaljah. Kmetijski odsek občinskega odbora na Črni pri Prevaljah je dne 8. t. m. priredil v dvorani gostilne Geršak zborovanje okoliških živinorejcev z namenom, da se ustanovi toli potrebna in že dolgo zaželjena mlekarica, pašniška in živinorejska zadruga. Zborovanja se je udeležil od Zveze slovenskih za drug zadružni ravnatelj g. Janko Lesničar iz Celja, kot zastopnik okrajnega glavarja pa okrajni kmetijski referent g. Emeran Stoklas iz Prevalj. Udeležba je bila dovoljna, a bila bi lahko boljša, ako ne bi nekateri tavalili v usodni zmoti, da se bode kmetijstvo izboljšalo in napredovalo z odstopnostjo od gospodarskih prireditev ter nezanimanjem in v kupico v roki. Okrajni referent g. Emeran Stoklas je po otvoritvenem govoru predsednika kmetijskega odseka g. Dolinarja pozdravil vse navzoče v imenu g. glavarja ter podal na to vsestransko temeljit in izčrpen referat o kmetijskem zadružništvu, pašništvu, mlekarstvu in živinoreji. Po referatu se je razvila stvarna debata, v katero so posegli malodane vsi navzoči, kar je pač najboljši dokaz vsestranskega zanimanja za zadružništvo. Ker so mlekarstvo, pašništvo in živinorejo ozko zvezane kmetijske panoge in bi se z ustanovitvijo treh zadrug cepila sredstva in moči, se je na nasvet g. referenta ustanovila samo ena, krepka zadruga in sicer pod imenom: »Mlekarica in pašniška zadruga v Črni, r. z. o. z.« K novi zadrugi je takoj pristopilo lepo število članov. Zadružna mlekarica, katera je neobhodno potrebna iz gospodarskih, zdravstvenih in higijeničnih ozirav v tem eminentno industrijskem kraju, bode opremljena z najmodernejšimi mlekarskimi stroji in pripravi ter prične obratovati še ta mesec. Delavci, kateri prispejo od napornega rudarskega dela iz jam, ter njihove rodbine bodo na ta način preskrbljeni z zdravim in okusnim mlekom, ki bode v vsakem oziru odgovarjalo higijeničnim predpisom. Na drugi strani pa dobijo živinorejci v zadrugi solidnega odjemalca, ki bo dan za dnevno in leto za letom lahko konzumiral vsako množino mleka. Mlekarica bo namreč takoj, kakor hitro se uredi in vpelje, počela izdelovati sir in surovo maslo za domače konzumente, pa tudi za izvoz. Zbiranje mleka od posameznih živinorejcev se je uredilo zelo praktično in bode mogoče z malenkostnimi stroški dnevno dvakrat dobavljati mleko od najoddaljenejših kmetovalcev. Vs ehvalevredno se je izkazala občina z znatnim prispevkom 20.000 dinarjem in kakor čujemo, nameravajo občinski očetje nadalje podpirati zadrugo tako, da se bode investirana glavica dobro obrestovala. Velik interes na ustanovitvi mlekarne ima samoumevno ovdotsvo rudnika, kateremu je mnogo lažje na tem, da ostane delavstvo zdravo in dovoljno hranjeno. Z ustanovitvijo zadruga so vsi, katerim je beda delavstva ter težek položaj našega slovenskega kmeta res pri srcu — zelo zadovoljni!

Fran Turnšek, Polzela.

SKUPŠČINA HMELJARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V ZALCU dne 15. 8. 1926.

V obzled bližajočega se obiranja hmelja je kakor že vsako leto, tudi letos sklicalo hmeljarsko društvo skup-

ščino hmeljarjev, da se rešijo razna važna vprašanja, tičočja se hmeljskega obiranja sploh, posebej pa še letošnjega.

Kmalu po dveh popoldan so napolnili hmeljarji obširno Roblekovo dvorano v Zalcu. Videli smo tu hmeljarje že osivele v delu, pa tudi mlajši rod je bil precej dobro zastopan, kar je vsekakor lepo znamenje. G. Roblek je kot predsednik otvoril skupščino, podal uvodoma splošen pregled letošnje hmeljske letine ter opozarjal na razne napake hmeljarjev, n. pr.: premala skrb pri zatiranju hmeljskih škodljivcev, slabo nabiranje itd. Prva točka dnevnega reda je bila določitev plače hmeljskim obravcem. K tej točki se je vnela precej burna debata. Ugotovilo se je, da je skoraj nemogoče določiti enotno ceno že vsled tega, ker so nasadi precej neenakomerno razviti. Stavljeni so bili razni predlogi, in sicer s hrano 6 kron, brez hrane 8 kron kakor lansko leto; s hrano 8 kron, brez hrane 10 kron itd. Sprejet je bil končno predlog g. Bošnjaka iz Braslovč, da se kljub temu, da cene od lanskega leta niso porastle, plača 7 in 9 kron od mernika. Zvišanje se je utemeljevalo s tem, da se moramo ozirati tudi na težko stanje, v katerem se nahajajo delavni sloji. Enoglasno mnenje vseh hmeljarjev pa je bilo, da je boljše plačati nekoliko več, pač pa zahtevati tem lepše nabiranje, katero je bilo zadnja leta precej površno. Z skrbnim obiranjem si bomo tudi obdržali zaupanje dosedanjih ter si pridobili novih kupev.

K drugi točki: začetek hmeljskega obiranja, se je ugotovilo, da se isto lahko računa letos vsled deževnega in hladnega vremena za en teden pozneje in sicer javi Hmeljarsko društvo v inozemstvo in kupcem splošno obiranje začetek dne 23. avgusta. Sicer se bo pričelo obiranje v nekateri hnasadih par dni popreje, glavno obiranje pa se prične šele drugi teden.

Tretja točka: Poročanje. Hmeljarsko društvo dobiva dnevna poročila o stanju cen na svetovnem trgu. Ta brzojavna poročila razpošilja potom pošte svojim poverjenikom. Lansko leto so se razpošiljala poročila na 64 krajev. Da je to ogromno delo za društvo, katero nima nastavljenih nobene moči, ampak izvršuje vse posle tajnik g. Petriček osebno, je razumljivo. Zahteva pa to razpošiljanje tudi precej gnetnih izdatkov, kateri bi se v slučaju reorganiziranja lahko obrnili za druge stvari. Tudi k tej točki je bilo stavljenih več predlogov in sicer: Poročila naj se pošiljajo na občinske urade, pošiljajo naj se nekaterim zaupnikom v več izvodih, katere naj isti razdelijo. Nadaljnje pošiljanje poročil naj se sploh ukine ter se ista mesto poverjenikom naj pošiljajo dnevno telefonično našim dnevnikom. Po daljši, mestoma precej burni debati pa se je sklenilo, da ostanemo za enkrat še pri starem načinu razpošiljanja poročil.

Četrta točka: Zavarovanje hmeljskega pridelka proti ognju. Vrednost hmeljskega pridelka je tolikšna in nevarnost požara tudi precejšnja, tako da hmeljarji glede zavarovanja pač ne moremo ostati ravnodušni. Sicer se je naš hmelj lahko že dosedaj zavaroval pri nekaterih zavarovalnicah, vendar pa pod precej neugodnimi pogoji. Zavarovati se je moralo za najmanj tri mesece, premije so posebej pri manjših partijah znašale precejšnje odstotke. Le malokdo pa ima svoj hmelj po tri mesece v zalogi, ampak navadno že takoj prvi mesec proda. Pri tem izgube seveda že vplačano premijo.

V sporazumu z zavarovalnimi zavodi pa je hmeljarsko društvo naredilo načrt, kako poenostaviti in poceniti zavarovanje. Novi načrt predvideva skupno zavarovanje hmelja potom Hmeljarskega društva in tedenski obračun. G. Roblek je v raznimih zgledi dokazal veliko prednost novovrstnega zavarovanja. Sklenilo se je, da se načrt pošlje takoj vsem poverjenikom, da seznanijo članstvo z njim ter se takoj pristopi k izvršenju.

K sklepu je g. Petriček ponovno povdarjal stališče Hmeljarskega društva glede hmeljskih sadežev, pozval vse hmeljarje na zatiranje škodljivcev s tem, da se preostale hmeljske vrvi mesto porabijo za stelo, sežgejo.

Na vprašanje, kakšno je pričakovati ceno, je izjavil g. Pikel, da je sicer vsako prerokovanje preuranjeno, vsa znamenja pa vendar kažejo, da lahko pričakujemo dobre cene. Mnogo je odvisno od vremena zadnjih dni, mnogo pa tudi, s kakšno skrbjo bomo spravili svoj pridelek, čim lepše blago, tem boljše cene.

In s to parolo je g. Roblek tudi zaključil lepo uspelo skupščino.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmu dne 13. avgusta 1926 se je pripeljalo 433 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 75—100 din., 7—9 tednov 125—150 din., 3—4 mesece 280—350 D., 5—7 mesecev 420—450 din., 8—10 mesecev 550—580 din., 1 leto 1000—1200 din., 1 kg žive teže 10.50—12.50 din., 1 kg mrtve teže 15—17 din. Prodalo se je 155 komadov.

## Vinogradništvo.

Stanje vinogradov in narast vinskih cen na Štajerskem. Kako bo stanje vinogradov, se bo pokazalo in odločilo v 14 dneh. Vsi večji vinogradniki na Štajerskem so mnenja, da bo letošnja vinska kvaliteta znatno slabša nego lanska. Po slovenjgoriških vinogradih se zelo širita peronospora in pepel. Zadnji topljši dnevi vplivajo prav ugodno na razvoj grozdja. Ko bi ne stala temperatura v nočeh tako nizko (komaj 4—5° C), bi še bilo pričakovati, da ne bo letošnji vinski pridelek preveč kisel. Do kiseline pod normalo bodo pripomogle letošnjemu vinu največ te mrzle noči. Izgled na letošnjo slabo trgatve glede kvalitete in kvantitete je znatno dvignil vinske cene. Boljšega lanskega vina sploh ni dobiti, ker ga hranijo producenti do tedaj, ko bodo dosegle vinske cene v novembru svoj višek. Vsi mariborski večji trgovci tekaajo v avtomobilih po Slovincih in nakupujejo v vseh mogočih množinah tudi slabše vinske vrste v prepričanju, da bodo te še vedno — boljše nego letošnji pridelek. O odločilnem stanju štajerskih vinogradov glede letošnjega pridelka bomo poročali natanko v 14 dneh.